

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:37.091.12

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14916059>

**Інтеграція інноваційних методів навчання для розвитку професійних
компетенцій здобувачів вищої освіти**

Шкатула Олександр Павлович,

кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри суспільних наук
Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова, м. Житомир,
Україна, <https://orcid.org/0000-0003-0119-6167>

Ніколенко Віталій Миколайович,

старший викладач кафедри суспільних наук Житомирського військового
інституту імені С. П. Корольова, м. Житомир, Україна,
<https://orcid.org/0009-0001-7003-878X>

Гах Роман Васильович,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної реабілітації і спорту
Західноукраїнського національного університету, м. Тернопіль, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-8668-3102>

Прийнято: 03.02.2025 | Опубліковано: 24.02.2025

Анотація: Метою статті є дослідження впливу інноваційних методів навчання на рівень підготовки спеціалістів в умовах сучасної глобалізації, цифрових змін та кризових явищ у різних сферах. Особлива увага приділяється ефективності впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у сферу вищої освіти та окресленню перспективних напрямів розвитку

цифрових компетенцій здобувачів освіти. **Методи.** У дослідженні застосовано системний підхід до аналізу сучасних освітніх методик, зокрема проєктного навчання, кейс-методу, симуляційного навчання, гейміфікації, адаптивного навчання та STEM-методики. **Результати.** Доведено, що поєднання традиційних та інноваційних методів сприяє розвитку критичного мислення, адаптивності та практичних навичок. Використання цифрових технологій персоналізує освітній процес, розширює доступ до навчальних ресурсів і забезпечує гнучкість навчання. Визначено, що дистанційна освіта є ефективним інструментом, особливо в кризові періоди, однак для забезпечення якісної підготовки фахівців необхідно впроваджувати нові підходи до проведення практичних занять. Симуляційні технології мають особливе значення для медичних і технічних спеціальностей, оскільки дозволяють моделювати реальні професійні ситуації та формувати необхідні компетенції. **Висновки.** Інноваційні освітні підходи є важливими для підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних адаптуватися до динамічних змін ринку праці. Оптимальним є поєднання онлайн-навчання з практичними заняттями, що забезпечує розвиток як теоретичних знань, так і професійних навичок. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення цифрових платформ та інтеграцію новітніх технологій в освітній процес.

Ключові слова: інноваційні методи навчання, цифровізація освіти, дистанційне навчання, професійні компетенції, адаптивне навчання, симуляційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології.

Integration of innovative teaching methods for the development of professional competencies of higher education seekers

Oleksandr Shkatula,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Social Sciences of the Korolov Zhytomyr Military Institute, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-0119-6167>

Vitaliy Nikolenko,

Senior Lecturer of the Department of Social Sciences of the Korolov Zhytomyr Military Institute, Zhytomyr, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0001-7003-878X>

Roman Gakh,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Physical Rehabilitation and Sports, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-8668-3102>

Abstract: *The aim is to study the impact of innovative teaching methods on the level of specialist training in the context of modern globalization and digital changes and crisis phenomena in various fields. Particular attention is paid to the effectiveness of the introduction of information and communication technologies (ICT) in the field of higher education and to outline future directions for the development of digital competencies of education seekers. **Methods.** The study applied a systematic approach to the analysis of modern educational methods, in particular project-based learning, case study method, simulation learning, gamification, adaptive learning and STEM methods. **Results.** It has been proven that the combination of traditional and innovative methods promotes the development of critical thinking, adaptability, and practical skills. The use of digital technologies*

*personalizes the educational process, expands access to learning resources, and ensures flexible learning. It has been determined that distance education is an effective tool, especially during crisis periods; however, new approaches to conducting practical sessions need to be implemented to ensure the high-quality training of specialists. Simulation technologies are of particular importance for medical and technical fields, as they allow for modeling real professional situations and developing the necessary competencies. **Conclusions.** Innovative educational approaches are key to training highly qualified specialists who are able to adapt to dynamic changes in the labor market. The optimal combination of online learning with practical training is to ensure the development of both theoretical knowledge and professional skills. Further research should be aimed at improving digital platforms and integrating the latest technologies into the educational process.*

Keywords: *innovative teaching methods, digitalization of education, distance learning, professional competencies, adaptive learning, experiential learning, digital and communication technologies.*

Постановка проблеми. Система вищої освіти сьогодні функціонує в умовах стрімких трансформацій, спричинених цифровізацією, посилюваними вимогами ринку праці та необхідністю підготовки фахівців, здатних адаптуватися до нових викликів. Традиційні методи навчання не завжди відповідають сучасним потребам здобувачів вищої освіти та роботодавців, що зумовлює необхідність впровадження інноваційних підходів в освітній процес.

Інтеграція інноваційних методів навчання сприяє не лише підвищенню результативності освітнього процесу, а й допомагає формуванню основних професійних компетенцій. Використання цифрових технологій, адаптивного навчання, інтерактивних платформ, штучного інтелекту та елементів гейміфікації створює нові можливості для персоналізації навчання,

покращення засвоєння матеріалу та розвитку практичних навичок здобувачів вищої освіти.. Проте залишається нерозв'язаним питання щодо оптимального поєднання традиційних та інноваційних методів, їхньої ефективності в різних освітніх середовищах та рівня адаптації здобувачів вищої освіти до нових технологічних підходів.

Недостатність комплексних досліджень у цій сфері вимагає ґрунтовного аналізу впливу інноваційних методів на формування професійних компетенцій здобувачів вищої освіти, який спрямований на визначення найбільш ефективних підходів до інтеграції інноваційних технологій в освітній процес, обґрунтування їхньої ролі в підготовці висококваліфікованих фахівців та створення практичних рекомендацій для їх застосування в системі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових працях активно досліджується впровадження інформаційних технологій в освітній процес для розвитку компетентностей здобувачів вищої освіти. Зокрема, учені досліджують моделювання інформаційних технологій, які сприяють оптимізації освітнього процесу та розвитку фахівців, здатних адаптуватися до сучасних вимог ринку праці. Так, О. Криворучко та Р. Захаров акцентують на використанні нейромереж та інших інноваційних технологій для індивідуалізації навчання та посилення активної участі здобувачів вищої освіти [1]. Водночас питання трансформації методів навчання залишається актуальним, що підкреслюють Г. Буянова та О. Удалова. Науковиці наголошують на необхідності впровадження цифрових технологій та інтерактивних методів для підвищення ефективності освітнього процесу [2].

Дослідники також аналізують розвиток основних компетентностей здобувачів у закладах вищої освіти. Автори І. Шуляков, О. Олійник та І. Дерев'яноко розглядають різні підходи до формування компетентностей, зосереджуючись на методах та оцінюванні результатів [3]. Адаптацію освітніх

планів до потреб сучасного цифрового суспільства досліджують А. Лазарева зі співавторами (A. Lazareva et. al.). Науковці підтверджують необхідність оновлення змісту освіти та впровадження цифрових інструментів в освітній процес [4]. Учена В. Гурська (V. Hurskaya) особливу увагу приділяє персоналізації освітнього процесу, зокрема можливостям штучного інтелекту, досліджуючи його роль під час навчання англійської мови [5].

Використання вебтехнологій для управління освітніми закладами є ще одним важливим аспектом, який аналізують Г. Козуб і Д. Попов, наголошуючи на перевагах таких рішень у покращенні адміністративних процесів та комунікації [6]. Автори Л. Башкірова, О. Юрик та Т. Кузьміна-Кутішенко досліджують стратегії дистанційного навчання для медичних фахівців, розглядаючи міжнародний досвід і адаптуючи його до вітчизняних реалій [7]. У цьому контексті значну роль відіграє й віртуальна реальність, можливості якої у вдосконаленні вимови при вивченні англійської мови аналізує в іншій праці В. Гурська (V. Hurskaya) [8]. Додатково Г. Різак звертає увагу на екологічну освіту та необхідність інтеграції екологічної свідомості в освітні програми для гармонійного розвитку суспільства [9]. Учені О. Шевченко та А. Мельнік підкреслюють необхідність упровадження новітніх освітніх технологій у систему підготовки здобувачів вищої освіти [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри інтенсивне вивчення впровадження інноваційних методів навчання в освітній процес, залишаються проблеми, що потребують подальшого дослідження. Зокрема, важливим аспектом є вивчення впливу цифрових технологій та адаптивного навчання на розвиток критичного мислення, самостійності та дослідницьких компетенцій у здобувачів вищої освіти. Недостатньо з'ясованими залишаються питання інтеграції симуляційного навчання в професійну підготовку, особливо у сферах, що вимагають практичного

досвіду, як, наприклад, військова справа, медицина та інженерія. Одночасно актуальною є проблема довгострокового впливу дистанційної освіти на якість знань і рівень професійних навичок майбутніх фахівців, зокрема в контексті постійної диджиталізації.

Для подолання цих проблем важливо знайти оптимальний баланс між теоретичними та практичними заняттями, ефективно поєднуючи традиційні методи з сучасними технологіями. Важливу роль у цьому процесі відіграють цифрові технології та адаптивне навчання, що дозволяють розвивати критичне мислення та самостійність здобувачів вищої освіти. Крім того, розв'язання питання інтеграції симуляційного навчання потребує розробки спеціалізованих платформ, що орієнтовані на практичні навички, особливо в галузях, де практичний досвід є необхідним.

Внесок цієї роботи в подолання зазначених вище проблем полягає в розробленні та впровадженні ефективних підходів до навчання, які поєднують цифрові технології, адаптивні освітні платформи та методи активного навчання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз і обґрунтування ефективності інноваційних методів навчання в розвитку професійних компетенцій здобувачів вищої освіти, а також визначення оптимальних підходів до їхньої інтеграції в освітній процес.

Для досягнення цієї мети сформульовано такі завдання:

- 1) дослідити наявні інноваційні методи навчання та визначити їхній вплив на формування професійних компетенцій здобувачів вищої освіти;
- 2) проаналізувати основні аспекти застосування цифрових технологій, інтерактивних платформ та адаптивного навчання у системі вищої освіти для формування професійної компетенції;

3) обґрунтувати доцільність впровадження інтегрованих навчальних стратегій, що поєднують традиційні та інноваційні підходи, з метою підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійні компетентності відіграють важливу роль у забезпеченні ефективної фахової діяльності, оскільки охоплюють комплекс знань, умінь, навичок та особистісних якостей, необхідних для успішного виконання професійних завдань. Вони формуються в процесі навчання та практичної підготовки, що дозволяє спеціалістам не лише опанувати теоретичні основи своєї професії, а й отримувати практичний досвід, який допомагає адаптуватися до реальних умов роботи.

Сучасні вимоги ринку праці висувають нові виклики до підготовки фахівців, зокрема щодо освоєння інноваційних методів навчання, розвитку критичного мислення, здатності до аналізу та оперативного прийняття рішень. У зв'язку з цим особливого значення набуває інтеграція цифрових технологій у процес навчання, що сприяє ефективнішому засвоєнню матеріалу, розвитку дослідницьких навичок та підвищенню рівня професійної мобільності.

Однією з важливих складових підготовки сучасного фахівця є здатність до постійного саморозвитку та адаптації до змін у професійному середовищі. Це вимагає не лише спеціалізованих знань і навичок, а й універсальних компетенцій, таких як комунікація, вміння працювати в команді, управління часом тощо. Відповідно, професійні компетентності можна класифікувати за кількома основними типами, які охоплюють загальні, фахові, дослідницькі, цифрові та адаптивні компетентності (табл. 1).

Таблиця 1

Професійні компетентності

Тип компетентності	Опис	Приклади
Загальні компетентності	Універсальні навички, необхідні у будь-якій сфері діяльності	Комунікація, критичне мислення, тайм-менеджмент, робота в команді
Фахові компетентності	Специфічні знання та навички, що відповідають певній професії	Володіння спеціалізованими методиками, технологіями, інструментами
Дослідницькі компетентності	Здатність до наукової та аналітичної діяльності	Здійснення досліджень, аналіз даних, розробка нових методів
Цифрові компетентності	Використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у професійній діяльності	Робота з програмним забезпеченням, аналіз даних, кібербезпека
Адаптивні компетентності	Готовність до змін, самонавчання, мобільність на ринку праці	Гнучкість, креативність, здатність до швидкого освоєння нових технологій

Джерело: власна розробка авторів

Загальні компетентності відіграють важливу роль у професійному становленні, оскільки вони є основою для ефективної діяльності в будь-якому середовищі. Вони охоплюють комунікативні здібності, навички самоорганізації, аналітичне мислення, здатність до командної роботи та адаптації до змін. Саме ці якості забезпечують фахівцеві можливість успішно взаємодіяти з колегами, ефективно планувати свою діяльність, швидко аналізувати інформацію та приймати виважені рішення. Загальні компетентності є універсальними й важливими незалежно від професійного

напряму, оскільки дозволяють фахівцю швидко адаптуватися до нових умов та інтегруватися в робочий процес.

Фахові компетентності визначають рівень професійної підготовки спеціаліста та його готовність виконувати конкретні професійні завдання. Вони формуються в процесі навчання та практичної діяльності й охоплюють знання спеціалізованих методик, технологій, інструментів, які є необхідними для роботи в обраній галузі. Опанування цих компетентностей дозволяє фахівцю ефективно розв'язувати професійні проблеми, працювати з актуальними технологіями та інноваціями, а також застосовувати набуті знання в реальних умовах.

Сучасний світ постійно змінюється, що вимагає від фахівців не лише високого рівня підготовки, а й здатності до безперервного навчання, адаптації та критичного осмислення інформації. У зв'язку з цим особливого значення набувають інноваційні методи навчання, які сприяють розвитку як загальних, так і фахових компетентностей. Використання цифрових технологій, адаптивного навчання, симуляційних моделей та інтерактивних платформ дає змогу здобувачам вищої освіти не лише краще засвоювати теоретичний матеріал, а й отримувати практичний досвід у максимально наближених до реальних умовах. Завдяки цим методам здобувачі вищої освіти розвивають критичне мислення, аналітичні здібності, здатність до самостійного навчання, швидкої адаптації до нових умов, а також набувають навички, необхідні для ефективної професійної діяльності в умовах сучасного ринку праці.

Інноваційні методи навчання не лише забезпечують ефективне засвоєння матеріалу, а й стимулюють розвиток основних професійних компетенцій, що є необхідними для виконання складних завдань у професійному середовищі. Вони уможливають ефективне функціонування інтерактивного освітнього середовища, у якому здобувачі освіти стають активними учасниками освітнього процесу, а не пасивними споживачами

інформації. Завдяки цьому здобувачі вищої освіти мають можливість отримувати практичний досвід, що сприяє їхній готовності до майбутньої професійної діяльності.

У сучасній освіті дедалі більше застосовуються методи, які дозволяють ефективніше формувати професійні компетенції. Проектне навчання допомагає здобувачам вищої освіти працювати над реальними або наближеними до реальних завданнями, що сприяє розвитку навичок подолання проблем і командної роботи. Кейс-методи дозволяють аналізувати конкретні ситуації, що розвиває аналітичне мислення та здатність приймати обґрунтовані рішення. Дистанційне навчання розширює доступ до освітніх ресурсів та сприяє розвитку самостійності. Гейміфікація стимулює мотивацію до навчання, використовуючи ігрові механізми для підвищення залученості здобувачів вищої освіти. Мультимедійні ресурси допомагають краще засвоювати матеріал, використовуючи візуальні та інтерактивні елементи.

Завдяки впровадженню таких методів навчання здобувачі вищої освіти не лише поглиблюють свої знання, а й набувають практичних навичок, необхідних для роботи в динамічному професійному середовищі. Інноваційні підходи до навчання дозволяють формувати фахівців, які здатні швидко адаптуватися до змін, інтегрувати знання з різних дисциплін і ефективно застосовувати їх у своїй майбутній кар'єрі. Вони сприяють розвитку універсальних компетенцій, що є необхідними для успішної професійної діяльності, а також підвищують конкурентоспроможність випускників на ринку праці. У таблиці 2 представлено основні інноваційні методи навчання та їхній вплив на формування професійних компетенцій здобувачів вищої освіти.

Таблиця 2

Інноваційні методи навчання

Методи навчання	Опис	Переваги
Проектне навчання	Метод, який дає змогу здобувачам вищої освіти працювати над реальними або змодельованими проєктами, застосовуючи знання на практиці.	Розвиток креативності та критичного мислення, командна робота, практична орієнтація.
Кейс-метод	Аналіз реальних або змодельованих ситуацій із пошуком оптимального рішення.	Формування аналітичного мислення, уміння приймати рішення, практичне застосування теоретичних знань.
Симуляційне навчання	Використання технологій моделювання (віртуальна реальність (далі – VR), тренажери) для відпрацювання навичок у безпечному середовищі.	Практичний досвід без ризику, розвиток професійних навичок, можливість повторення вправ.
Гейміфікація	Використання ігрових елементів в освітньому процесі (бали, рейтинги, нагороди, змагання).	Підвищення мотивації, залученість здобувачів вищої освіти, інтерактивність.
Перевернуте навчання “flipped learning”	Здобувачі вищої освіти вивчають теоретичний матеріал самостійно вдома, а в аудиторії виконують практичні завдання.	Ефективне використання часу, активна взаємодія між здобувачами вищої освіти та викладачем, розвиток самостійності.
Адаптивне навчання	Використання штучного інтелекту (далі – ШІ) для персоналізації освітнього	Особистісний підхід, ефективне засвоєння матеріалу, швидкий зворотний зв’язок.

	процесу залежно від рівня знань здобувача вищої освіти.	
STEM-навчання	Інтеграція наук (Science, Technology, Engineering, Mathematics) в єдину систему з практичним застосуванням.	Міждисциплінарність, підготовка до технологічних професій, розвиток логічного мислення.
Менторство	Персоналізоване навчання з підтримкою наставника або коуча.	Розвиток особистих і професійних компетенцій, індивідуальна підтримка, мотивація.
Онлайн-навчання	Використання цифрових платформ для дистанційного навчання.	Можливість обирати час та місце навчання, доступ до найкращих курсів, можливість самостійного темпу навчання.

Джерело: власна розробка авторів

Стрімкий розвиток науки, техніки та суспільства значно впливає на всі аспекти життя, зокрема й на систему професійної освіти. Новітні технології змінюють методи роботи, відкривають нові можливості для розвитку, а також створюють нові виклики, які потребують оперативних рішень. Разом із технологічним прогресом відбуваються трансформації в соціально-економічному й політичному середовищі, що спричиняють суттєві зміни у вимогах до підготовки фахівців. Окрім того, глобальні кризові явища в економіці, екології, демографії та політиці посилюють потребу у фахівцях, які здатні швидко адаптуватися до нових умов, творчо підходити до розв'язання проблем та ефективно використовувати наявні ресурси.

Традиційні методи навчання, які передбачають переважно репродуктивне засвоєння інформації, поступово втрачають свою ефективність. Традиційна система освіти будувалася переважно на передачі знань від викладача до здобувача вищої освіти, де головний акцент робився на запам'ятовуванні фактів, правил і алгоритмів. Однак у сучасних умовах цього

вже недостатньо, оскільки знання швидко застарівають, а сам процес навчання має бути орієнтованим не лише на засвоєння інформації, а й на розвиток компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності.

Ринок праці висуває перед спеціалістами нові вимоги. Сучасний роботодавець цінує не лише фахові знання, а й уміння ефективно працювати з інформацією, аналізувати її, критично осмислювати, інтегрувати міждисциплінарні підходи та застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. У світі, де технології змінюються майже щодня, успішний фахівець має бути готовим до безперервного навчання, саморозвитку та набуття нових навичок протягом усього життя.

Окрім цього, важливим аспектом є вміння не лише використовувати наявні знання, а й створювати нові. Це означає, що фахівці мають бути готовими до інноваційного мислення, пошуку нестандартних рішень, наукової та дослідницької діяльності. Здатність до розробки нових підходів, методик, продуктів та технологій є важливою умовою для конкурентоспроможності як окремих спеціалістів, так і цілих галузей економіки. Система освіти має орієнтуватися не лише на формування базових знань, а й на розвиток творчих, аналітичних і адаптивних навичок, що дозволяють спеціалістам залишатися затребуваними в умовах швидкоплинних змін у професійному середовищі.

У зв'язку з цим ще під час навчання в закладі вищої освіти (далі – ЗВО) необхідно формувати в майбутніх фахівців дослідницьку компетентність – здатність і готовність до наукової та аналітичної діяльності [11, с. 99]. Сучасне суспільство переживає період інтенсивного розвитку ІКТ, які не лише змінюють повсякденне життя, а й докорінно трансформують усі сфери діяльності, зокрема освіту [1, с. 196]. В умовах глобалізації та технологічного прогресу вища освіта має підготувати фахівців, здатних ефективно працювати в умовах швидких змін і постійного ускладнення професійної діяльності.

Впровадження інноваційних технологій в освітній процес сприяє формуванню основних навичок, важливих для успішної кар'єри. Поєднання традиційних методів, які забезпечують фундаментальну теоретичну підготовку, з інноваційними підходами, що орієнтовані на практичне застосування знань, дозволяє здобувачам вищої освіти не лише здобути необхідні професійні знання, а й розвинути критичне мислення, адаптивність, комунікаційні навички та практичний досвід.

Одним із важливих аспектів сучасної освіти є розвиток цифрових компетентностей. Це набуває особливого значення в контексті цифрової трансформації та інтеграції України в європейський цифровий простір. Використання цифрових технологій, таких як онлайн-курси, віртуальні лабораторії, електронні навчальні ресурси та мобільні додатки, значно розширює доступ до актуальних знань і сучасних методик. Вони забезпечують персоналізацію навчання та дозволяють адаптувати освітній процес згідно з особистими потребами кожного здобувача вищої освіти [12].

Основну роль у підготовці спеціалістів відіграє симуляційне навчання, зокрема у сфері медицини. Використання симуляційних тренінгів, кейс-методу, командної роботи та практичних занять сприяє глибшому розумінню матеріалу та формуванню необхідних навичок. Моделювання реальних клінічних ситуацій дає змогу здобувачам вищої освіти відпрацьовувати практичні вміння до рівня автоматизму, що є важливим аспектом їхньої професійної підготовки [10, с. 99].

Сучасний ринок праці вимагає від майбутніх фахівців універсальних навичок, таких як критичне мислення, комунікативні здібності, тайм-менеджмент і вміння керувати проектами. Вони повинні бути готовими до швидкої адаптації, самостійного розв'язання складних завдань, ефективної командної роботи та безперервного вдосконалення своїх компетенцій. Як

ззначають науковці, значущість такого підходу підтверджується численними дослідженнями та рекомендаціями міжнародних освітніх організацій [3].

З огляду на ці тенденції, технічна освіта повинна динамічно адаптуватися до змін і враховувати появу нових професійних компетенцій. Для успішного розвитку цифрової економіки недостатньо просто підвищувати комп'ютерну грамотність. Фахівці у сфері ІКТ мають не лише володіти глибокими технічними знаннями, а й уміти аналізувати та розв'язувати складні завдання, швидко навчатися, адаптуватися до нових умов і впроваджувати інноваційні рішення [13, с. 43].

Застосування інноваційних технологій у системі вищої освіти набуває особливої значущості в умовах дії режиму воєнного стану. З початком масштабної агресії багато українських ЗВО перейшли на дистанційне навчання, що стало не лише засобом гарантування безпеки, а й необхідністю для продовження освітньої діяльності. Значна кількість ЗВО опинилася на тимчасово окупованих територіях або зазнала руйнувань, що унеможливило традиційні форми навчання. У цих умовах використання сучасних педагогічних технологій та інноваційних методів сприяє активному залученню здобувачів вищої освіти та забезпечує ефективний освітній процес.

Дистанційна освіта, яка набула популярності ще під час пандемії COVID-19, продемонструвала свою ефективність, оскільки забезпечує гнучкий графік навчання, економію часу та фінансових ресурсів, широкий доступ до освітніх матеріалів і можливість використання сучасних технологій. Однак цей формат має й певні недоліки: недостатня особиста взаємодія, обмежений доступ до лабораторного обладнання та зразків техніки, зниження рівня комунікації між здобувачами вищої освіти, необхідність високої самодисципліни та можливі технічні труднощі. Крім того, дистанційне навчання може ускладнювати контроль якості знань і навичок здобувачів освіти.

Очевидно, що не всі спеціальності можна ефективно опанувати дистанційно, оскільки для деяких професій, зокрема медичного, військового та деяких інших напрямів, важливий практичний досвід і робота з реальним обладнанням. Наприклад, для майбутніх лікарів необхідна безпосередня участь у практичних заняттях, використання спеціальних інструментів і доступ до професійного робочого середовища, для військових – практичне опанування зразками техніки, формування психологічної стійкості в умовах максимально наближених до бойових. Відповідно, оптимальним підходом є поєднання онлайн-освіти з практичними заняттями, такими як симуляції, тренінги та лабораторні роботи [14, с. 5–6].

Вища професійна освіта має бути динамічним процесом, що базується на альтернативних стратегіях навчання, які враховують інтереси та потреби здобувачів вищої освіти. У разі відсутності інноваційних методів навчання обмежуються можливості ефективного засвоєння матеріалу, а також не стимулюється розвиток внутрішнього потенціалу здобувачів вищої освіти [15, с. 96]. Упровадження новітніх технологій в освітній процес є необхідною умовою для розвитку професійних компетенцій майбутніх фахівців. Інтерактивні методики, цифрові ресурси та сучасні педагогічні підходи сприяють формуванню гнучких, самостійних і висококваліфікованих спеціалістів, спроможних успішно функціонувати в умовах швидких змін у світі.

Висновки. Сучасний розвиток науки, технологій та суспільства вимагає від вищої освіти нових підходів до навчання, оскільки традиційні методи вже не забезпечують необхідних компетенцій для успішної професійної діяльності. Поєднання інноваційних технологій, цифрових ресурсів та практико-орієнтованого навчання є важливим для підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних адаптуватися до змін і ефективно працювати в умовах швидко змінюваного ринку праці. Використання

цифрових технологій, інтерактивних платформ та адаптивного навчання значно підвищує ефективність освітнього процесу, дозволяючи здобувачам вищої освіти не лише засвоювати теоретичні знання, а й набувати практичних навичок, що є критично важливими для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Дистанційне навчання довело свою ефективність, але має обмеження, особливо для медичних і технічних спеціальностей, де практичний досвід є незамінним. Оптимальним рішенням є поєднання онлайн-освіти з практичними заняттями та симуляційним навчанням, що дозволяє здобувачам вищої освіти отримати як теоретичні знання, так і необхідні практичні навички. Такий інтегрований підхід забезпечує гнучкість та адаптивність навчання, що відповідає вимогам сучасного ринку праці, одночасно підтримуючи мотивацію здобувачів вищої освіти завдяки інтерактивності й персоналізації навчання.

Перспективи подальших досліджень полягають у вдосконаленні цифрових технологій в освіті, розробленні нових моделей адаптивного навчання та інтеграції штучного інтелекту для персоналізації освітнього процесу. Важливим напрямом є також вивчення впливу інноваційних методик на формування професійних компетенцій та підготовку фахівців до викликів майбутнього. Інтеграція традиційних та інноваційних стратегій навчання є доцільною, оскільки вона забезпечує комплексний підхід до підготовки фахівців, готових до змін і здатних ефективно застосовувати новітні технології у своїй діяльності.

Список використаних джерел

1. Криворучко О., Захаров Р. Моделювання інформаційної технології формування компетентностей здобувачів освіти. *Електронне фахове наукове*

видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка». 2024. № 4(24). С. 196–204.

DOI: <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2024.24.196204>

2. Буянова Г., Удалова О. Сучасні тенденції трансформації методів навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти України. *Нові технології навчання*. 2020. № 1(93). С. 33–42. URL: <http://www.journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/97> (дата звернення: 05.11.2024).

3. Шуляков І. М., Олійник О. В., Дерев'янка І. В. Розвиток ключових компетентностей студентів у вищому навчальному закладі: підходи, методи та оцінка результатів. *Академічні візії*. 2024. № 32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1203> (дата звернення: 05.11.2024).

4. Lazareva A., Sikora Y., Zadorina O., Rizak G., Kaminskyu V. Adapting Curricula to the Needs of the Modern Digital Society in Ukraine. *Futurity Education*. 2024. № 4(3). С. 236–252. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED.2024.09.25.14>

5. Hurskaya V. The Power of Virtual Reality to Improve Pronunciation in the Process of Learning English. *Академічні візії*. 2022. № (14). URL: <vision.org/index.php/av/article/view/1483> (дата звернення: 05.11.2024).

6. Козуб Г., Попов Д. Особливості застосування вебтехнологій для систем керування освітніми закладами. *Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche: V International Scientific and Practical Conference* (Bologna, Italy, April 26, 2024). С. 251–256. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-26.04.2024.052>

7. Башкірова Л. М., Юрик О. Є., Кузьміна-Кутішенко Т. Ю. Стратегії формування моделі дистанційного навчання фахівців-неврологів у медичних ЗВО України: міжнародний досвід. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 13(31). С. 650–662. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13\(31\)-650-663](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13(31)-650-663) (дата звернення: 05.11.2024).

8. Hurskaya V. Approaches to Personalizing the Learning Process in Teaching English with the Help of Artificial Intelligence. *Академічні візії*. 2023. № 18. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1484> (дата звернення: 05.11.2024).

9. Різак Г. В. Екологічна освіта та формування екологічної свідомості: шлях до гармонії з природою. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 5(39). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/11602> (дата звернення: 05.02.2024)

10. Шевченко О. В., Мельник А. О. Сучасні освітні технології в системі підготовки здобувачів вищої освіти. *Сучасний стан та тенденції розвитку науки та освіти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 30 грудня 2023 р.). Дніпро, 2023. С. 97–99. URL: <https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2024/01/re-30.12.23.pdf#page=97> (дата звернення: 05.11.2024)

11. Солодюк Н. В. Формування дослідницької компетентності студентів-медиків. *Науковий вісник Донбасу*. 2015. № 3(31). URL: <https://repo.dma.dp.ua/1506/1/10.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).

12. Рябоконт С. С., Ганьбергер І. І., Михалків М. М. Впровадження мотиваційних технологій для підвищення академічної успішності здобувачів вищої медичної (фармацевтичної) освіти в освітньому середовищі України. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14609978>

13. Заволодько Г. Е., Семенець В. В., Свид І. В. Модернізація вищої технічної освіти з використанням інноваційних методів викладання. *Методика викладання європейської інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-методичного семінару* (м. Глухів, 15 грудня 2020 р.). Глухів, 2020. С. 43–47. URL: <http://openarchive.nure.ua/handle/document/14012> (дата звернення: 05.11.2024).

14. Лисенко С. О., Суліма Л. В., Швець, М. А. Інноваційні підходи до розвитку ключових компетентностей студентів в закладах вищої освіти: методи та оцінка результатів. *Академічні візії*. 2024. № 33. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1325> (дата звернення: 05.11.2024)

15. Маланчук Л. М., Грабчак С. О., Маланчук, С. Л. Інтеграція новітніх форм та методів навчання у медичних закладах вищої освіти з прикладами реального застосування. *Медична освіта*. 2024. № 1. С. 92–98. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2024.1.14586>